

Riktlinjer för kollektivtrafikens prssystem och färdbevis

Handläggare: Lina Thurfjell
Verksamhet: Ledningsstaben
Datum: 2018-06-20
Diarienummer: RS 2018-316

Dokumenthistorik

Version	Datum	Kommentar	Handläggare
1.0	2018-06-07	Beslutsversion	Lina Thurfjell
	2018-06-20	Beslut	Regionfullmäktige

Innehållsförteckning

1 Övergripande utgångspunkter	4
2 Generella riktlinjer	4
2.1 Riktlinjer – utformning av priser	4
2.2 Riktlinjer – utformning av färdbevis	5
3 Information om priser och färdbevis mot kund	5
4 Övrigt	5

Riktlinjer för kollektivtrafikens prissystem och färdbevis beskriver de generella riktlinjerna för utformning av kollektivtrafikens system för priser och färdbevis.

1 Övergripande utgångspunkter

Som utgångspunkt för dessa riktlinjer används följande:

- Regionalt trafikförsörjningsprogram för Östergötland
- Region Östergötlands Strategiska plan med treårsbudget

2 Generella riktlinjer

Det är av vikt att systemet för prismodell, priser och färdbevis gör det möjligt och attraktivt för fler att resa och lösa biljett. En grundförutsättning för detta är att systemet är enkelt och lätt för kunderna att förstå. Av det skälet är det viktigt att prismodell, priser och färdbevis är logiskt uppbyggda.

En annan viktig faktor vid utformningen av prissystem och färdbevis är att kunderna kan känna trygghet och att de kan lita på att priser och färdbevis inte förändras i någon större utsträckning, utan att kunden kan bygga sin tillvaro med kollektivtrafiken som en pålitlig del. Systemet ska vara förutsägbart och utformat på ett sådant sätt att det är hållbart över tid. På det viset skapas det förtroende som krävs för att kunderna ska kunna planera sitt vardagliga resande med kollektivtrafiken som huvudsakligt transportmedel.

Utöver de direkt kundrelaterade förutsättningarna ska även nationella rekommendationer tillämpas. Samverkan ska ske med andra parter kring länsöverskridande trafik och medverka till samverkanslösningar mellan upphandlad trafik och annan trafik som bedrivs på kommersiell grund av kollektivtrafikföretag. Den samhällsekonomiska sidan av prissystemet ska beaktas. Samhällsfinansieringen av kollektivtrafiken har gradvis ökat under de senaste drygt tio åren och ligger idag på cirka 60 procent. Denna trend måste brytas. På längre sikt finns ett krav på att kunderna betalar hälften av kostnaderna för att möta högt ställda ambitioner i det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Modellen för färdbevis och priser ska vara utformad så att den bidrar till denna utveckling.

Målet är att kollektivtrafiken ska vara ett naturligt val vid resor och att så många som möjligt ska välja kollektivtrafiken som huvudsakligt transportmedel. Därför ska det finnas incitament till att genomföra sitt vardagliga och frekventa resande med kollektivtrafik. En annan grundbult är att kunderna ska uppleva resor med kollektivtrafiken som prisvärda i förhållande till motsvarande resor med egen bil och priset ska sättas relativt resans värde där reslängd och restid är de viktigaste faktorerna.

2.1 Riktlinjer – utformning av priser

Utformningen av priser ska motsvara de generella riktlinjer som beskrivs ovan. Priserna ska även utformas enligt följande:

- Maxpris för en enkelresa inom länet ska finnas.
- Priset för en resa eller flera resor under en tidsperiod ska vara avståndsrelaterat.

- Bindning ska kunna ske genom köp av periodiskt resande. En kund som väljer ett färdbevis med valfritt antal resor inom en viss tidsperiod ska få ett lägre pris per resa vid frekvent vardagligt resande jämfört med köp av enkelresor.
- Kund ska på förhand kunna förköpa enkelresor eller resor under kortare tidsperiod.
- Prisnedsättningar för olika kundgrupper ska kunna ske och då tillämpas enhetligt i hela länet.
- Priser och avgifter får användas för styrning av köp mot kostnadseffektivaste försäljningskanal.

2.2 Riktlinjer – utformning av färdbevis

Grundläggande förutsättningar för färdbevis ska vara av följande slag:

- Valfritt antal resor inom en viss tid (tidsperiod).
- Valfritt antal resor inom ett visst avstånd (avståndsrelaterat).

Dessa grundförutsättningar kan kombineras för att skapa relevanta färdbevis.

3 Information om priser och färdbevis mot kund

En viktig faktor när det gäller förutsättningarna för ett ökat resande med kollektivtrafiken är att kunderna nås av relevant och korrekt information, som hjälper dem i deras val av transportmedel och färdväg.

Det innebär att pris- och informationssystem ska vara utformade och distribuerade på ett sätt som underlättar det kollektiva resandet, med tillgänglighet som en bärande del. Priser, förklaring av färdbevisens avståndsindelning och resevillkor ska finnas tillgängliga i de medier som utgör de främsta informationsbärarna. Anpassning av informationsspridning ska ske på ett adekvat sätt.

Det ska säkerställas att kunderna får ett pedagogiskt och lätt tillgängligt stöd för att göra ett prisvärt köp av färdbevis baserat på relevanta faktorer som påverkar priset. Kunden ska kunna förstå den giltighet och det pris som färdbeviset har.

4 Övrigt

Delar av pris- och färdbevisassortimentet skiljer sig från utbudet i den ordinarie allmänna kollektivtrafiken. Sortimentet anpassas till syfte och uppdrag. Färdbevis med andra taxor än den i den allmänna kollektivtrafiken, såsom färdtjänst och skolbiljetter, samt biljetter i när- och skärgårdstrafiken, kan därför skilja sig från det övriga utbudet.